

گفتارهایی در باب
فرهنگ‌های فارسی

حسین سامعی

تجرب

تهران ۱۳۹۸

کتاب بهار	فرهنگ‌نویسی
۳۸	۷
سرشناسه:	سامعی، حسین، ۱۳۳۲ -
عنوان و نام پدیدآور:	گفتارهایی در باب فرهنگ‌های فارسی / حسین سامعی.
مشخصات نشر:	تهران: کتاب بهار، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری:	هشت، ۸۷، ۶ ص.
فروست:	کتاب بهار؛ ۳۶. فرهنگ‌نویسی؛ ۷.
شابک:	۹۷۸ - ۶۲۲ - ۷۰۶۷ - ۰۰ - ۲
وضعیت فهرست‌نویسی:	فیا
یادداشت:	کتابنامه.
موضوع:	فارسی -- واژه‌نامه‌نویسی -- مقاله‌ها و خطابه‌ها
زبان:	Persian language -- Lexicography Addresses, essays, Lectures
رده‌بندی کنگره:	PIR2۹۳۸
رده‌بندی دربی:	۳
شماره کتاب‌شناسی ملی:	۵۹۴۵۱۴۸

تهران: خیابان بهار، کوچه حمید صدیق، شماره ۲۵، جلد ۶ (تلفن: ۷۷ ۵۲ ۴۷ ۸۱)

گفتارهایی در باب فرهنگ‌های فارسی

حسین سامعی

چاپ اول: ۱۳۹۸

شمارگان: ۵۰۰

صفحه‌آرا: مریم درخشان گلریز

طراح جلد: پاشا دارابی

چاپ و صحافی: پردیس دانش

شابک: ۹۷۸ - ۶۲۲ - ۷۰۶۷ - ۰۰ - ۲

همه حقوق چاپ و نشر این کتاب محفوظ و مخصوص کتاب بهار است.

کتاب بهار (ketabebaharpub94@gmail.com, @Ketabe_Bahar, 0912 122 6008)

مرکز پخش: پیام امروز (۶۶ ۴۸ ۶۵ ۳۵)

فهرست

یادداشت نویسنده هفت

بخش اول: مقاله‌ها

- ۱ راهی که تا امروز پیموده‌ایم
۲۷ فرهنگ دوزبانه
۴۹ فرهنگ‌های دو / چندزبانه در زبان فارسی
۵۵ فرهنگ‌های تخصصی در زبان فارسی

بخش دوم: نقد و نظر

- ۵۹ فرهنگ فارسی امروز
۶۵ فرهنگ دستوری
۶۹ فرهنگ فارسی گفتاری
۷۷ طرح تدوین «فرهنگ شهرداری»
۸۳ نجفی فرهنگ‌نویس

An Analytical-Historical Dictionary of Persian Grammar ۱

یادداشت نویسنده

این کتاب مجموعه گفتارهایی است که نگارنده در سی و اندی سال گذشته در باب فرهنگ‌نویسی نوشته است. مقاله‌های مراهمی که تا امروز پیموده‌ایم «مروری است بر فرهنگ‌نویسی یک‌زبانۀ عمومی فارسی در ایران معاصر» این مقاله دو بخش دارد: بخش نخست در ۱۳۶۸ در مجله آدینه (شماره ۳۳) به چاپ رسید و بخش دوم، که مروری است بر فرهنگ‌نویسی در سال‌های بعد تا امروز، در این جا برای اولین بار منتشر می‌شود. مقاله «فرهنگ دوزبانه» در اصل مؤخره‌ای بود بر فرهنگ انگلیسی-فارسی مروره (فرهنگ و صر، ۱۳۸۰). دو مقاله «فرهنگ‌های دو/چندزبانۀ در زبان فارسی» و «فرهنگ‌های تخصصی در زبان فارسی» بررسی تاریخی فرهنگ‌های فارسی در موضوع‌های مربوطه هستند که به سفارش دانش‌مۀ ادبیات (۱۳۷۶) نوشته شدند. سه مقاله «فرهنگ فارسی امروز»، «فرهنگ دستوری»، و «فرهنگ فارسی گفتاری» بررسی و نقد این فرهنگ‌ها هستند. دوتای نخست در مجله زبان‌شناسی (به‌رئیس شماره ۱۴، ۱۳۷۰ و شماره ۲۵-۲۶، ۱۳۷۷) به چاپ رسیدند و سومی مقاله‌ای منتشرنشده است. «طرح تدوین فرهنگ شهرداری» و «فرهنگ تحلیلی-تاریخی دستور زبان فارسی» (به زبان انگلیسی) دو طرح پیشنهادی بودند که البته هیچ‌گاه اجرا نشدند. اولی در سال ۱۳۷۲ به «دفتر پژوهش‌های فرهنگی» ارائه شد و دومی طرحی بود در فرهنگستان زبان و ادب فارسی که گزارش آن در قالب کنونی در سال ۱۳۷۶ در دوازدهمین سمپوزیوم اروپایی زبان برای مقاصد خاص قرائت شد و در مجموعه مقالات همان سمپوزیوم به چاپ رسید. آخرین گفتار، «نحفی فرهنگ‌نویس» را ماهنامه مهرنامه (سال هفتم، شماره ۴۶، ۱۳۹۵) در شماره ویژه یادنامه مرحوم ابوالحسن نجفی منتشر کرد. اگر حسن‌نیت، تشویق، و همت آقای مهندس احمد خندان، مدیر انتشارات کتاب بهار، نبود، این مجموعه هرگز منتشر نمی‌شد. نگارنده از ایشان بسیار سپاسگزار است.